

Vladimír Balla novellái

Fordította Szarka Gyula

Tartalom

Combtól bokáig

Gyengéd új történet egy szerelmi történet elmeséléséről

A sír

A terhesség

A szorongás

Combtól bokáig

Maja a mély víz ságát hallgatja. Arcát fájdalmas ámulat járja át, szemei tágra nyílnak. Beszélmem, kommunikálnom kellene vele ismét, úgy, mint azelőtt, lélekben, hiszen másképp nem lehetett, vagy szívteő siránkozással a környezethez kellene fordulni, az azonban azonosult velem, a folyó a mellemből fakad, s a felszíne megrepedezett üveg, szilánkok pókhálójával, a szél egykedvűen ragadja el a vízcseppeket a hullámok tarajáról, a nyugtalan aprómadarak a gyér hajamba bújtak, az égbolt, a vízpartok, a sűrű bozót és a töltés s a közeli roncstelep karosszériái a testem, amely olyannyira legyöngült, alig ismerem fel, a huzalok és kábelek magasan a levegőben a gondolataim, az erre sétáló szerelmesek viszont a gyötrődésem és a szomorúság színei, tehát hogyan kommunikálni, kivel kerülni kapcsolatba, hiszen már Maja is régóta a részem és az idő semmikortól semeddig vezető örökké vált, egy foltokkal teli felületre emlékeztet, egy impresszionista vászna, a foltok a plasztikusság képzetét keltik, szeretnének valamivé válni, ami egyszer az előtérben, máskor valahol teljesen hátul van, az én időm egy foltokkal teli felület, sok közülük örült kavargásban szemlélteti a gyakorlati tanulás és betanulás heteit és hónapjait a vendéglőben, amit Maja elvégzett és akinek a mozdulataival, a sminkjével meg az izgató, mindig gondosan megválasztott illattal kellett egyre jobban hasonlítania a nagy tapasztalatú dámákhoz, akik számára a pincérnői állás csupán köztiállomás volt, közvetlen átszállás a gazdag elvetemültek karjaiba, ő is játszotta a sorsdöntő tekintetek és az ujjak látszólag véletlen, futó érintésének a játszmáját, amely ujjak a kelleténél egy kissé tovább tartják az átnyújtott bécsi kávé csészéjét, hogy biztosan hozzájuk érjen a méltóságosan falatozó igazgatók vagy menedzserek valamelyikének tenyere. De ha a lány túl egyértelműen kínálja magát, gyakran egy luxus Ford hátrahajtott ülésén végzi és az ondó szaga meggyőzi arról, hogy nincs kilátás a biztos jövőre, mondjuk, egy szőrmeáru-nagykereskedő jobbán, figyelmezteti a tapasztalatlan Maját Zsófi asszony, aki mostanság kedvtelve hívogatja magához a fiatal pincérnőjelölteket a konyhába, a gőzölgő levest vagy főfogást tartalmazó forró edények közé, átható hangon referálva nekik néhány örök igazságról. A jó asszony egyben tudatosította azt is, hogy Maja ugyan utánozza munkatársnőit, de csak azért, hogy ne nagyon lógjon ki a sorból, de ő maga a vendéglőt látogató férfiak többségét valójában korlátolt, vadállati természetű lényeknek tartja. Természetesen, Maja is férjhez akart menni egy napon, de a jövődő férjét semmi esetben sem kereste volna a illedelmes öltönybe bújt bugrisok közt, akik az asztaloknál hivalkodtak műfogsorukkal és bankókkal teletömött pénztárcájukkal, olvasta ugyanis néhány bomlott agyú elveszett egzisztencia művét, akiknek azelőtt, hogy elkárhoztak szétesőfélben levő disznóólak szalmáján, sikerült kiadatniuk néhány könyvet a bankszámlával rendelkező ámitókról, e művek hatása alatt vált baloldalivá, a pénztárcáktól megundorodott, egyenesen érezte bűzüket és piszkukat, a munkások csontjait és a könnyektől nedves könyvek szerzőinek fájdalmát látta bennük, és ez a bűz Vállalkozók, tulajdonosok kezéhez tapadt és Maja felháborodottságában szinte reszketett, hogy netán ezek kezei nyúlnának be a blúza alá és heherészve markolásznák lágy melleit, vagy hogy ezek a pofájukat az ő édes ajkaihoz szorítsák! Nem, ezt nem viselné el. Egy dolgos kezű fiatalember mellett képzelte el jövőjét, aki esténként, elfáradva az egész napi gürizéstől az építőszakaszban, rég elhunyt anarchisták irományait tanulmányozza, majd átöleli s az ágy alól előhalász egy maroknyi robbanóanyagot és együtt útnak indulnak a milliomos negyedbe, egyenesen a Štrková utcára a vendéglő tulajdonosához, amelyben őt, Maját, annyira megalázzák, a pompás villa ablakai alá érnek és a robbanóanyagot belöki egyenesen a kizsákmányoló halljába. Az én helyem a vendéglő tágas termében a sarokban volt egy óriási növény mellett, amely a tányérok és folyóiratok fölé hajolt. Az ebédet, majd a sajtószemlét többnyire egy pohár konyak-

kal és a pincérnők lábainak bámulásával tettem kellemessé. Nos, a fekete vászonba burkolt combok tényleg figyelemreméltóak voltak, főleg este, egyrészt azért, mert ekkor az esetleges szépséghibáikat eltakarta az irgalmas homály, részint, mert a vágy este a legintenzívebb. Néhányszor fogtam magam és bizonyos mennyiségű káfé segítségével rábeszéltem ezt vagy azt a szépséget, hogy töltsen velem az éjszakát, s máris kamatyoltunk, ahogy azt illik. Majával másként volt. Pénzt ajánlottam és ő lekevert egyet s a szemei vészesen fellángoltak, felháborodva kiabált, botrány ütött ki, én gyorsan bocsánatot kértem, a cég vezetőségével mindent szép csendben elintéztem s utána sokáig magányosan sétálgattam a sárga színű lámpák alatt, amelyek a folyó melletti töltésnél állnak. Az alacsony betonfalhoz támaszkodtam és a gyönyörű lábokról álmodoztam, melyeknek egyáltalán nem volt szükségük félhomályra, tökéletesek voltak és véleményem szerint kár volt őket az egyik asztaltól a másikhoz való járkálásra használni. Maja lábai voltak szerencsétlenségem okozói. Attól az estétől ugyanis nem volt nyugodt pillanatom, egyre gyakrabban jártam el csodálni a lábait, minduntalan azon morfondírozva, hogyan szerezni meg a kék forrását a leküzdhetetlen undor ellenére is, amit Maja érzett minden férfi ellen, akik kávéházakban ücsörögnek és olyan pénzből élnek, amely helyesen befektetve - önmagától újabb pénzt, s ez megint újabb pénzt nemz és az asztalnál ülő férfiak a nagy unalom közepette iszogatva figyelgetik a fiatal lány lábizmának minden egyes mozdulatát és rezdülését, ahogy azt az ő esetében én is csináltam, teljesen lázban égve tettem ezt, a felizgatott bika tekintetével ittam bele magam a gyönyörűen lebaránított combokba, az ujjaim nem egyszer az asztalterítőn játszadoztak és a fiatal húsba szerettem volna vágni, s a számhoz venni, mint egy ragadozó, amely szomjazik a ruganyos, világos szőrpihékkel borított, feszes bőr után, amely alatt sötét erek rajzolódnak ki a combok hátsó felén, szinte nyáladztam, néha tényleg nyáladztam, zsebkendővel takarva el ezt a nem túl szép látványt, amely zsebkendő a sok nyáltól fokozatosan megsárgult, és kénytelen voltam egy a fűszertartó alól elvett szalvétára cserélni. Maja munkatársnőit nem méltattam figyelemre. Nemsokára elkezdtek ujjal mutogatni rám és szüntelenül valamit suttogtak és vigyorogtak, nyilvánvalóan így akartak bosszút állni azért, hogy visszautasítottam őket, de néha valamelyikük - amikor barátnői nem látták - hozzám szaladt és visszautasíthatatlanul felkínálta magát és amikor én kitartóan elutasítottam, ráadásul engedett a szokásos árfolyamból, így hát nem tudtam ellenállni s egy pillanatra távoztam vele az autóba, az érintkezés gyors ritmusában sebesen zsonglörködtünk egyet a testünkkel, de egy pillanattal később már elfoglaltam a pozícióm a hatalmas növény mellett és Maja lábaira meresztettem a szemem. Maja egész idő alatt hideg volt hozzám. A munkatársnői nem értették őt. Nemsokára köztünk, vállalkozói berkekben elterjedt, hogy ez a helyes bige frigid s ráadásul éjjelente a kitalált egy csoportjával a milliomosok portái mögé lopakodik és a közeledő, végre tökéletes forradalomról kántál nagy mérgesen. Időközben merengő, bús férfiúvá, melankolikussá váltam. Több ízben órákig feküdtem a gyepon a folyóparton, figyelve, hogy zajog a közeli erdő, ahogy mozognak az ágak és egész fatörzsek, ahogy forog a világ, ahogy a víz dagad és növekszik a folyómederben, egészen a felhőkig és visszahullik roppant üvöltő sugárban a töltés mögötti panelházak közé és magával ragadja a gyermekeket a homokozókból és fejecskejüket szétloccsantja a szemétkukák oldalán. Egyszer éjfél volt és én egy bizonyos érsekújvári szekta felszentelő szertartásának vettem alá magam. Sok szó esett a titokzatos igazság fényéről, amely állítólag a szekta előjárójából szokott sugározni. Ez az előjáró megkönyörült felettem és mágikus erők segítségével a mellkasomra tetovált valamit, aminek segítenie kellett volna és bebiztosítania számomra Maja szerelmét, tiszteletét és csodálatát. Azon az estén szinte repültem a vendéglőbe. Törzshelyemre ültem és vártam, amíg a lány megjelent. Fagyos tekintettel mért végig, ringott egyet s a szomszédos asztalhoz ment kiszolgálni egy családot, pedig kézlegyintéssel magamhoz intettem, tudatva, hogy rendelni szeretnék. Végül már nem ignorálhatott tovább, mert a többi vendég elkezdte furcsállani a dolgot. Odajött és megvető tekintetet vetett

rám és én nem haboztam és patetikusan széttéptem az ingem a mellemen, félretoltam az aranyláncok és nyakdíszek kuszaságát s a meglepett Maja megpillantotta a nagy tetovált bomba nagy tetovált számlapját, ez az anarchisták nélkülözhetetlen kelléke ragyogó színekben pompázott ott, s a tetovált számlap óramutatói mozogtak és az összes jelenlévő ámult, hogy miként lehetséges ez, én titokzatos képet vágtam és tüzes tekintetemet Maja szemeibe vetettem, az olyannyira áhított Igent kerestem bennük, de ő haragosan morogta Pózer, közönséges felfújtt pózer! és büszke felemelt fejjel eltávozott, úgy lépkedve, mint egy páva, hátra sem pillantva. Megalázva és megsértve ültem ott. Aztán fejembe tolult a vérem, hirtelen felugrottam, fellökve közben egy palack drága konyakot s a barnás folyadék a zakóm és nadrágom elülső részére fröccsent, a tányérok szétgurultak és én könnyekkel a szememben futottam ki a sötét éjszakai utcára a vendégek és a személyzet kacaja által kísérve. Egy pillanatig még kába módjára imbolyogtam, homlokommal a decensen megvilágított kirakatokba ütköztem, amelyekben az arcom tükröződött, megbélyegezve haraggal és csalódással, egy kicsit hánytam, gyengeség uralkodott el rajtam, esés közben a térdeim és a könyököm lehorzsolódtak. Maja lakásában tértem magamhoz. A csordultig töltött kádban feküdtem és a ruhám, átázva a víztől, a kád fenekére húzott. Maja a nyakam ölelte s a másik karjával a hónaljamat markolta. Megmagyarázódtak a dolgok. Amikor meglelt az utcán, közölte a barátaival, hogy nem vagyok disznó, megmutatta nekik gyönyörű tetoválásom, amelyen a mutató éppen elérte a kritikus pontot és a robbanás megrázta sorvadtt testem s a tetoválás eltűnt a bőr jókora darabjával, a serdülő radikálisok csoportjának ez megtetszett, felemeltek hát és elcipeltek Maja lakására, majd elhordták magukat, minél messzebbre, gondolván, hogy ha erőre kapok, közösülésre kerül sor. A kádban voltam tehát, s Maja a hajamat kócolgatta gyengéden. Elkezdett vetkőztetni és én segítettem, ahogy tudtam, kimásztam a kádból és a lány az ágyhoz vezetett, én rögtön ágyba zuhantam és azonnal elaludtam. Később gyönyörű, napfénnel és forrósággal teli reggel virradt, a hőség az aszfaltból sugárzott a lakás ablakain keresztül, teljében nyár volt, Maja kávéát főzött és én még mindig nem bírtam mozdulni sem, a forróság fojtogatott, a karjaim mintha ólomból lettek volna, kimondhatatlanul nagy erőfeszítéssel sikerült félretolni a takarót, majd ismét mozdulatlanul feküdtem, mondtam magamnak, kár, hogy éppen most haldoklok, most, amikor, istenem, a mellem csupa vér, haldoklok, mennyire vágytam a lábai után, most haldoklok, már vége van, bár csak lázálmok voltak, eszméletvesztés. Úgy gondolom, hogy csak néhány óráig tartott, de nincs kizárva, hogy sokkal hosszabb ideig voltam eszméletlen, napokig vagy hetekig, évekig vagy évtizedekig, nem tudom, senki sem mondja meg, milyen sokáig tartott, csak Maja van itt, de tőle már semmit sem tudok meg, mert kezdetben, amikor magamhoz tértem, kiabált, meresztette a szemeit és tördelte a kezeit és az arcán könnyek folytak, úgy nézett ki, mint egy vénség, csonttá aszott, talán csak úgy tűnt, mert Maja örökre fiatal maradt, valahol itt a közelben, mindenesetre, nem volt vele értelmes beszéd, aztán eltűnt, de mindenekelőtt nem volt vele beszéd, én, végtére is, nem szándékoztam sokat beszélni, számomra a lényeg a gyönyörű combok, lábikrák és bokák voltak, csak a lábakat akartam volna érinteni, az összes többi dolog mintha felesleges lett volna, beismerem, a többi dolog kissé zavart, habár Majának szép teste és lázadó szelleme volt, de én már elég testet és szellemet próbáltam ki, a lényeg az, test és lélek van rengeteg, de ilyen lábak, ilyen lábak, Maja megvonja a szemöldökét, Maja előadja az értekezést és mosolyog, mellei vannak, csípője van, ez mind semmi, mert nekem csak azok a combok a fontosak, motyogtam magamban s amikor feleszméltem és Maja kiabált és szörnyülködve lefelé, a derekam alá mutatott, elkezdtem sejteni, hogy valami nincs rendjén. Be voltam takarva, az ágyon feküdtem. A lábaim körvonalait bámultam a vékony takaró alatt és izgalom vett rajtam erőt. Maja szétfolyt a szemeim előtt, úgy tűnt, hogy nem olyan jól látható, mint például a konyhaasztal, amelyre támaszkodik, a tapéták, amelyek Maja mögött vannak, vagy a déli nap fényével előntött tárgyak, amelyek körülveszik őt. Felültem az ágyon és a takaró alatt kotorásztam. Bár azelőtt

még sosem érintettem Maja lábait, egyszeriben megértettem, hogy éppen most érintem őket, de ezek tulajdonképpen már nem az ő lábai voltak, hirtelen lerántottam róluk a takarót, simogattam őket és a szívem vadul dobogott, a merev hím vessző emléke egyszeriben komikusnak, s egyben abszurdnak tűnt, a tenyerem tökéletesen sima, feszes combokat érintett, a hím vesszőm petyhüdt maradt, sehogy sem akarta elfogadni előnyeit e átváltozásnak, amely a testemmel történt s amely felkínálta annak a lehetőségét, hogy örökre Maja lábaival foglalkozzak. Közben valami történt a lakással is. Az olcsó tapétákat s az enyhén megkopott berendezést, a poszttereket és naiv festményeket, mintha elvitte volna az ördög, helyettük új bútor növekedett körülöttem, ízlésesen, ám olcsón berendezett szoba, dzsesszzené szólt csendesen, a díszhalak az akváriumban ráérősen kölcsönösen zabálták fel egymást s Maja lakásából már semmi sem volt látható, maga Maja is eltűnt. Felkeltem és felöltöztem. A nadrággal gondjaim voltak, mert az új, gömbölydedebb alakom valahogy nem akart beleférni, kellemetlen volt, de nem sírtam vissza a régi időket, semmin sem gondolkodtam, csak préseltem magam a nadrágba, lehetséges, hogy mormoltam valamit s a kezeim itt-ott könnyedén végigtapogatták az új végtagjaimat, a kéz izgalma szikrát pattantott az agyam mélyén, meg lehetőszen örültem ennek, kellemes pillanatok, az ítélőképesség most nem fontos. Kiléptem az utcára. A gondozónő figyelmeztetett, hogy ne menjek messzire. Ezt ismételteti állandóan. Szörnyű hőség volt, ilyen hőségben az ember könnyen el is szédülhet, a sarkam úgy merült az aszfaltba, mint a megolvadt vajba és én újból tanultam járni Maja lábain. Nem volt nehéz, mert a női lábak mozgásának technikája szinte meg sem különböztethető a férfilábakétól. Legalább ez alkalommal el szerettem volna menni az étterembe, amelyet régente gyakorlatilag naponta látogattam, de, sajnos, valóban nem volt osztogatni való erőm, végül, az én koromban ez már nem is csoda, így hát, mint mindig, nosztalgikusan billegettem a fejem és felkapaszkodtam a töltésre, a folyóhoz, amely teljesen úgy folydogált medrében, mint a régmúlt időkben, fáradhatatlan, gyakran ülök a közelében a betonkerítésen és a hullámokba bámulok és csendesen tisztelgek előtte és hirtelen büszke vagyok rá, hirtelen érzem, ahogy hallgatom suttogását, hogy nem vagyok egyedül, nem, nem, nem úgy akartam mondani, hogy nem vagyok egyedül, mert érdekes módon, egy kissé... lehet, hogy ez furcsának tűnik majd valaki számára... de a régmúlt idők élnek bennem, az emberek, a tárgyak, a lassan fakuló álmok, a felderengő emlékek, az összes számárság, ami valaha történt, tehát így nem vagyok egyedül, ámbár, nézzük a dolgot a másik végéről, teljesen egyedül vagyok, hiszen minden bennem van, és ez a kéz hallatlan forrása, uraim, kéjgép, igen, s habár a fenséges combjaim már rég tropára mentek, a bőr petyhüdt és annyira undorítóan bűzlök, végre emlékezem.

Gyengéd új történet egy szerelmi történet elmeséléséről

A be nem teljesült vágy az, ami az embert az örületbe kergeti?
(Schumanra, de önmagamra is gondolva)

[Ludwig Wittgenstein]

A neveket megváltoztatjuk, hogy senki se haragudjék. A barát, aki elmesélte ezt a történetet és akinek a nevét a megváltoztatott név első betűjére rövidítjük, ma már gyakorlatilag nincs az élők közt, és már akkor sem volt köztünk, amikor e történetet elmesélte, már csupán önmagával volt, önmagáért és a történetért. Hosszan és vontatottan beszélt, amíg mi újra és újra önmagunkon erőt véve összpontosítottunk, hogy szavai értelmét felfogjuk, hiszen a történet mesélését gyakran szakította félbe azon tény túlzott hangsúlyozásával, hogy az az érzése, mintha az elméje szétesőben lenne, mintha az elméjében széttöredezett márvány lenne. Apró szilánkok, üvöltötte, ezek a hegyes apró szilánkok az elmémbe fűrődnek, üvöltötte, minden fejmozdulatom szenvedést okoz, és ezért már sosem mozgatom, és tényleg, egész idő alatt merev fejtartással állt, fejét enyhén jobb vállára hajtva. Barátunkat D-nek hívták, és a történetet csak azért mesélte el, mert a szeretőjének, Andreának hitt minket, mely hitében az ügy érdekében különböző bókokkal, gyengéd érintésekkel erősítettük meg, majd amikor nyilvánvalóvá vált, hogy már nagyon kell neki, néhány közös, hévvel teli éjszakával tetőztük be. A történet egy Pozba környéki alacsony dombokkal övezett kastély helyiségében vette kezdetét. D a hosszú gyalogúttól elgyötörten érkezett a faluba, a kocsmában megivott egy sört, áttanulmányozta a térképet és útnak indult a kastélyba. Andrea idegenvezetőként dolgozott a kastély múzeumában. Találkozni akartak és közösen tölteni el a hétvégét, szerelmeskedni és böngészni a könyveket, amelyeket D hozott magával és melyek felett sokat elmélkedett, remélve, hogy Andrea is sokat fog majd felettük elmélkedni, mert D eltökélte, hogy Andreából egy, még a tér fogalmának transzcendentális magyarázatáról is kommunikálni képes személyt farag. Mi is ismertük Andreát. Ez még a történet kezdete előtt volt, melyet D oly lassan és oly erőfeszítéssel, kitérőkkel és bonyolult kiegészítő megjegyzésekkel mondott el, miközben fejét enyhén jobb vállára hajtva állt előttünk. Andrea komoly csaj volt. Egész életében csak két szeretője volt. Az első Jeruš Čobogaj, majd a második D volt. Tehát semmiféle flörtölés, semmiféle, bárokban és reménytelenül megtelt sörözőkben való ücsörgés, semmiféle lökött karatistákkal való keféltetés a diákokthozban. Beleszeretett D-be és attól a pillanattól fogva már csak az övé volt. D azt tette fel, hogy ez a húsos és érzéki ajkának köszönhetően történt így, de mi úgy gondoljuk, hogy mindez valószínűleg gondolatai a kristályhoz hasonló tisztaságának és mélységének köszönhető. D entellektüel volt. Az elme szétesése sokkal gyakrabban gyötri az entellektüeleket, mint például a szállodatulajdonosokat, ami, véleményünk szerint, egy bizonyos színvonalra utal. D a kastély kapujától húzódó járdán indult el az ajtóig, mely mögött egy fából tákolta padra bukkant. Leült és szerelmét, Andreát várta. Kíváncsian körülnézett, de semmi sem keltette fel a figyelmét, és ezért mi sem, most, így, a mesélő szerepében nem mutathatunk rá a részletekre. Csupán azt áruljuk el, hogy annyi volt a bútor, hogy a fénynek nem maradt placc, pedig a nap már magasan a látóhatár felett járt, de, szóval, e hellyel nem szabad túlzottan foglalkoznunk, mert elhomályosíthatnánk a történet folyamatát, mert a történet, melyet D mesélt el, nem ebben a szobában kezdődött. Egy ideig semmi sem történt, majd a szoba egyik sarkában lévő ajtó kinyílt és egy feketehajú nő lépett be, résnyi ajka és szemei voltak, melyek az éjre emlékeztettek, és ebben az éjszakában még szörnyűséges álarcokra és ezernyi sokszínű áttetsző ellenzövel rendelkező lampionra, a

vékony karú nő belépett, apró mellekkel, csak alig sejthetően kirajzolódóakkal a blúza alatt. D-n olyan érzés hatalmasodott el, mintha a nő vonásai fekete tussal lennének felerősítve. De a nő ekkor már szorosan mellélépett, az ágyékához hajolt és a nadrág durva szövetén át maszturbálni kezdte D-t, mialatt D görcsösen szorította a pad karját és azt ismételte, hol van Andrea, hol van Andrea, és a nő azt ismételte, ki az az Andrea, ki az az Andrea, és folytatta a gyors mozdulatokat, míg végül a padon ülő D szemei kidülledtek a szemgödreből. Amikor D a történet elmesélésében idáig jutott, a nadrágja felső részén, a lábai között egy nedves folt keletkezett. Volt ebben egy adag erotika. A nő D előtt lépkedett, és ő bódultan követte, ugyanis, akár a világ végére is követte volna, mert attól a pillanattól, amikor felállt a padról, más emberré vált, akarat nélküli romhalmazzá, mert az, amit érzett és akarásának megnyilvánulásaként vélt, a feketehajú ördögasszony diktátuma volt, aki D előtt lépkedett és akit D mámorosan követett, magát a világ végét várva. Egy folyosóra toppantak, hosszú sort alkotó ablakokkal, melyeken szikrázó porszemek hatoltak be, ráhullva a bolyhos szőnyegre. D vitte a beszélgetés fonalát. A szikrázó porszemekről is beszélt, majd az a kérdés kezdte furdalni, hogy ki a fene ez a nő, aki ily ügyesen és gyakorlatiasan elbűvölte. Fennhangon gondolkodott, néha Andreáról is csépett, majd ismét a porszemekről meg a könyvekről, melyeket magával hozott, de a nő mintha nem figyelne szavaira. Igaz ugyan, hogy beszédét sűrűn szakította félbe azon tény túlzott hangsúlyozásával, hogy az előbb a padon ülve elkezdett széthullani az elméje, s ez a nőben azt a véleményt válthatta ki, hogy a továbbiakban D beszédére már nem kell figyelni. Beléptek abba a helyiségbe, ahol kezdetét veszi a történet. A nő a szemközti falon lógó jelentéktelennek tűnő festményre mutatott és elmagyarázta, hogy ő abból a festményből jött, majd hozzátette, hogy a festmény egy érsekújvári Kolosouček nevű festő műve, aki egy lenyűgöző imaginációval rendelkező ember, egy olyan ember, akinek a festék közvetlenül az ujjai hegyéből lövell ki, a művészet szellemóriása, mindannak óriása, amihez csak egy kis óriásság szükséges. A kép a Berek erdei vendéglőt ábrázolta és a vendéglő körül húzódó szétesőfélben levő kerítést és a sárga, piros, zöld és barna, sörrel és más szesszel leöntött, szűk karú összecsukható székeken ülő illuminált vendégek tömegét, továbbá egy formátlan bodegát, melyben a megnyitott ablakon keresztül láthatóvá vált a csillogó csapszék és mögötte egy fehér terület és a pultról egészen az előtérig elvezető lábnyomok, és az utolsó lábnyom már kifutott a képből a keretre. A csaposnő D mellett állt és a kép bal oldalára hívta fel D figyelmét, ahol a falnál a kép vászna leporellószerűen széthajtva nyúlt tovább és tovább, egyre terebélyesedett, míg magába foglalta azt, és egyesültek, egészen a helyiség sarkáig lendült, lefordult és egy további fallá változott, és itt már sügött az erdő és alkoholittas beszéd és verselés volt hallható, amelyet az örült poéta proklamált, akit elhagyott a kedvese, s aki itt a vendéglő személyzetének adta elő szívfacsaró végrendeletét, míg fel nem kapott a farostos pléhpuhtocskáról, - mely mögül sült halat és virslis kiflit árultak -, egy kést, és a szívébe döfte és a vendéglő tulajdonosa a tetemét a folyóba vetette, és senki sem vette észre és hogy ekkor a poéta néhai kedvese szerencsésen és csengő hangon felnevetett és a vendéglőtulajdonoshoz bűjt, és egy kicsit tovább ettől a helytől D-nek falevelek hulltak a hajába és a vállára és felnézett és látta, hogy már a mennyezet is a festmény részévé vált. D hevesen tiltakozott, azzal érvelve, hogy ez bugyutaság és hogy ez Borges és Pankovčín, de főleg az a balfasz Balla és a „Toledói köpet” c. elbeszélésének plágiuma, és egyúttal tudomásul vette, hogy a posztmodern környékezi, olyannyira, hogy beleszédült. A nő nem vette figyelembe tiltakozását és tovább vezette zsákmányát az erdő mélyébe, az érsekújvári festő újabb és újabb festményeibe, melyek együttesen belsőleg egész világot alkottak, tele elgondolkodtató vonásokkal, majd meg szent kegyelettel, majd hirtelen vígsággal és örömmel, majd mókával vagy csintalansággal. A kettős minden bokor tövében egy jót kefélt. Az ördögasszony szemei kéjvágytól égtek. Vad, telhetetlen és szenvedélyes nő volt. D hozzá hasonlóval még sosem találkozott. Andrea hozzá hasonlítva csak annyira tűnt izgatónak, mint egy baromfi-

pástétom. A sötéthajú vadóc a kevésbé exponált pillanatokban ezt-azt elmondott D-nek önmagáról és a módszerről, mellyel Kolosouček művész úr alkot. Ez valamely örület és megszállottság, érted, suttogta az ördögi teremtés, és D húsos ajkait csókolta, ez egy brutális férfi, böködi a vásznat az ecsettel, teljesen úgy, mintha kiadó menyasszonnyal szeretkezne egy templom padlózatán, és tudod, suttogta az ördögasszony, mellbimbóját D csuklóban meghajlított, a mellkasán pihenő keze mutató- és hüvelykujja közé dugva, tudod, annak ellenére is, hogy általában csak picaságokat mázolgat, mégis lángész, és gyönyör, érted, gyönyör az ecsetében és az ecsetéből lenni. D érezte, ahogy a nő egyre erősebben a hatalmába keríti, ahogy kiöli belőle Andrea emlékét, a tárgyilagos beszélgetéseket egy kétszobás panelházi lakásról, a munkahelyről, konkrétan egy magántulajdonban levő könyvkiadói kitűnő munkalehetőségről, és érezte, ahogy ezek az emlékek kiszorítódnak emlékezetéből, átadva helyüket a nő bohém és szabadelvű disznóságainak. Az emberek, akikkel a festményeken át vezető kalandjaik alatt találkoztak, kivétel nélkül egyszerű természeti teremtmények voltak, eres öklökkel és csak néhány ügyes ecsetvonással ábrázolt ábrázattal. A színek összfénye éles, néha durva hatást váltott ki. D szerelme festményről-festményre nőttön-nőtt a képből kilépett nő iránt. E új kapcsolat tudatosítása lehangolta, mert eddig meg volt győződve róla, hogy minden rokonszenve örök időkre Andreáé. De csak most látja, hogy Andrea egy száraz facsemete. D előttünk állt, öklöbe szorított kézzel tenyerét ütögette, és azt ismételgette, hogy száraz facsemete, száraz facsemete, elfüggönyözte az élő és egészséges világot, semmi igaz értéket nem láttam és teltek a hónapok és az életünk is telt. D a homlokára csapott és kijelentette, így látta ezt akkor, az ördögasszony bűvköre hatására, azt hittem, a közönséges életstílus és a tervek, melyeket Andreával kovácsoltunk, csupán felesleges időpazarlás volt, ezt meg kell bocsájtanod nekem, Andrea, bocsájtod meg Andrea, végül félénk fordult és mi megbocsátottunk neki és kedveskedő megjegyzések közepette megsimogattuk az arcát, mire egy kicsit megnyugodott és enyhén a jobb vállára hajtott fejjel folytatta a mesélést. D a festmények világában mindenkinek gyanús volt. Úgy tűnt fel ezeknek az alakoknak, hogy ő nem része a festménynek. Gyanakvással érintették meg, majd hirtelen undorral elkapták kezüket, mikor az ujjai érzékelték meleg bőrét és sikoltottak, üvöltöttek, és sürgősen eltébláboltak korcs végtagjaikon, melyek oly ügyetlenül kapcsolódtak testükhöz, hogy támaszként ugyan szolgálhattak, de gyors távozásra nem voltak alkalmasak. D-nek több ízben feltűnt, ahogy például a bagzó özek láttára eltűnni igyekeznek, de komikus lábacskaikon oly ügyetlenül huppogtak, lábaik szinte használhatatlanok, és az özek sóhajtoznak a kintől, és nem és nem elillanni, mert Kolosouček festőnek is voltak bizonyos gyengéi, konkrétan, nem tudta ábrázolni a mozgást és így minden merevnek tűnt és az istenért sem volt képes megmozdulni és futásnak eredni. Itt jegyezzük meg, hogy minden világnak megvan a maga hibája. Reméljük, hogy e megjegyzés nem kelti fel a filozófusok figyelmét. Az érsekújvári festőművész világa merev volt. Kolosouček tehát a maga módján metafizikus volt. Kiment a folyópartra, előkészítette a számaikat és egy pillanat múlva már a vásznon merevedett mindaz, ami látókörébe került. Néha működésbe jött hírhedt fantáziája is, és ekkor gyönyörű táncosnőket és juhászputyás meztelen ifjúkat szerkesztgetett tájfestményeibe. Ezekkel az ifjakkal szokott D iszogatni és hevesen diskurálni. Így rohantak el fejük felett az évek. Egy napon Kolosouček festőművész megtébolyodott. Művei ugyanis nem voltak kelendőek, mert hiszen nem is csoda, ez egy ignoráns vidék, és így az alkotóművész kénytelen volt a helyi gimnáziumban elhelyezkedni és oktatni, ámbar ő, művész- és szabadgondolkodóként, és bizony élvhajhászként is, nem bírta a szinte teljesen meztelen lányok minden napi látványát, akik a tornaórán cikáztak fel s le a salakpályán. A festmények tartalma szélsőségesen megváltozott, és a művész ecsetéből pornográfia született. Ebben az új környezetben D és a vadóc kapcsolatai megromlottak. A vadóc elkurvult és D rátért a benzedrinre. Céltalanul bolyongott a festményeken, és mindenütt enyészettel és erénytelenséggel találkozott. És az, ami azelőtt felizgatta és lelkesítette, most undorítóan

és alacsonynak tűnt neki. Az elméje bomlott meg. Éjjeliőrré vált egy használtautó-kereskedésben. „A bakter éjszakája” Kolosouček festő egyik utolsó műve. A járművek vörös köpönyegbe öltözött kísértetként vannak ábrázolva. Köztük lerobbant farkaskutya futkároz, mintha minduntalan pofára találna esni. D-t ülni látjuk a kis fűtetlen bodegában. Vacog a hidegtől és naplót ír. Azt meséli be magának, hogy úgy ír, mint Kurt Vonnegut. Az autókereskedés felett szörnyűséges felhők gyülekeznek, néha girbe-görbe villámokat köpve ki bensőjükből és a környező családi házak tetőzetére sűrű eső zuhog és az esővíz a ereszcatornába zúdul és az egész jelenet tébolyi fénnel van megvilágítva. Nem sokkal e mű befejezte után Kolosouček festő felakasztotta magát a gimnázium padlásán és így nagyot lendített az általa teremtett csodálatos világon, mert ez egyszeriben elvesztette perspektíváit, fejlődése és növekedése leállt. A világ a pincék sarkaiban porosodott és repedések keletkeztek rajta és megrágták az egerek. Néhány kusza töredéke jobb sorsra jutott és a művész hű gyűjtői kezébe került, akik esténként kávécsészével a kezükben e vásznak elé ülnek, csodálják őket és beléjük hatolnak, és mikor meztelen húst látnak, izgalom hatalmasodik el rajtuk. A vadóc visszatért a csapszékbe a pult mögé, a vendéglőtulajdonos csalásai miatt rács mögé került, a poéta néhai szeretője egy szomorúfüz alatt ontja könnyeit, karjával a szilaj folyóban kutat, hogy megtalálná a poéta nyálkás, széthullott és bizonyára örökre elveszett mellkasát. Egy hideg téli napon, december derekán, a kastély karbantartói megtalálták az átfagyott és vacogó D-t, a szőnyegen fekve, abban a szobában, ahol a történet elkezdődött. D hosszú haja ragacsos, piszkos és zsíros volt. D búzlott. A romhalmaz becsületes megeléi a hozzátartozókat értesíteni szerették volna mindenről, de egyet sem sikerült felkutatniuk, végül is D hozzánk került, hiszen első látásra nyilvánvaló volt, hogy a fejében nincs minden rendben. Most nyáridő van. D lassan és óvatosan dülöng az udvaron, tenyerével az átizzadt felöltőjét egyengeti és bágyadtan mosolyog. Annak örvend, hogy mindörökre Andreával lesz. Nincs szívünk közölni vele, hogy nem mi vagyunk az elveszett szerelme, hogy Andrea elment, körülbelül egy évvel azután, hogy D titokzatosan eltűnt, elment a Kígyóvölgybe Jerguš Čobogaj után. Néhány év múlva belepusztult férje szélsőséges szlovákságába. Ma gyönyörű verőfényes napunk van. Botjainkat ritmikusan a szemétkukákhoz ütögetjük. A kerítés mögül a homokozóból a parkon át ide tévedt gyerekek figyelnek bennünket, egy pillanat múlva idefut a tanítónő, lekever nekik két nyaklevest, majd még kettőt és azt mondja majd nekik, hogy legközelebb ne bámulják meg ezeket a nyáladzókat, majd kézenfogva elvezeti őket. Nini, már jön.

(1993)

A sír

„A művészek a szavaikkal kezdetben lenyűgözik az embert, fecsegnek... bármiről, bebeszélnek, hogy szomorúak ezen a világon, és megesküsznek, hogy te vagy az egyetlen nő, aki segíthet rajtuk, aki kiszabadíthatja őket, és ha elhiszed nekik, csontig lerágnak. Lezabálják a húst a csontjaidról... s végül otthagynak úgy, úgy... mint egy élő halottat!”

(Ján Johanides: A kőbánya lényege)

Eljöttél csókolgatni édes ajkaimat, eljöttél a kávéházba a gyümölcsléhez és likőrökhöz egyenest a disznóólból, ahol éltél és amely benned élt, gyúlt és szaporodott benne a piszok, tudósításokat adott róla, mindig kissé hangosabban, unszolva, ó, milyen is voltál... akkor... milyen is voltál... És a disznóól mérgező légköre, rothadó falai és valamilyen cigány kurva állandóan a vetetlen ágy terítőjén tartósan a lélegzetedbe tolokodtak, a hirtelen... néha frenetikus és egyidejűleg... paradox módon... mesterkelt gesztusaidba, a letörtségedbe, a letörtség olyan fajtájába, amely általában a sors által sújtott ember hírét jelzi, azé az emberé, aki szándékosan lép ki a sorból és idegen szférákban bűzlög és ezért több ízben seggbe rugdossák, míg a nyílása ki nem tágul és ürülék után ürülék után hány belőle. Eljöttél az ajkaim közé és a csók után még kézfejjel is megérintetted azokat, így törölve le a kétágú ördögi nyelv nyomát, amely eddig állandóan a fogak közt bujdosott jobb időkre várva... Eljöttél az újonnan átrendezett hajaddal, hogy álcázd a tar folt csíráját a fejedben, amely nekem, megbocsátassék, nevetségesnek tűnt, nagyon is nevetségesnek... De hirtelen megsajnáltalak, hát egy csomó bókot adtam elő, bókok tömegét, hogy megint ne sírj a markodba, hogy a túrhetetlenség határán túlra hajszollak, tehát felszolgáltam a fiatalúrnak a válogatott bókjaimat és átadtam a Vadásznő üzenetét, újjgazdagok csecsebecséjének üzenetét, akik megengedhetik ők maguknak, a méltóságtól asszonyt, aki büszke fejtartással jár, de farkas szemek, barnásfeketék, tűzzel, vér érezhető visszhangjával, mindenért beszélnek, világos, precíz beszéddel, mellémagyarázások nélkül, átadtam a Vadásznő üzenetét, akivel olyannyira megszállott voltál, mint amilyen megszállottak a jók hazugsággal, szexszel és az ön-mítosz építésével... Megszállott voltál a Vadásznő által mondom! Én, az alkalmi kopulációid hálás aktőre, kénytelen voltam hallgatni lihegésed és örökös képzelgéseid a Vadásznőről, aki exkluzivitását Párizsból csempészi, verseltél róla és kértél, hogy diszkréten... vagy másképp, mert neked minden mindegy volt, csak már, már végre... beszéljek meg vele egy találkozást. Ezt, természetesen, elintéztam, hogy elégedett légy, nem volt veszteni valóm, hiszen te sosem szerettél igazán, sosem voltál úgy az enyém, ahogy a nők birtokolni akarják a férfiakat, nem kötöttél, oly fiatal voltál, oly hamis, annyira tele vágyakkal, annyira tele... a szabadság utáni vágygal, hát hogy is kötődhetnél volna? Szerelemre képtelen, olyan voltál, mint egy madár, amely minden hozzáférhető fészekben könnyít magán... S még röhögtél is közben, mint akit felbéreltek. A Vadásznő üzenete kisímította a ráncokat a homlokodon, meghallgatása után megremegettél a boldogságtól, kellemes illatot éreztem, gyönyörűen illatoztál a boldogságtól, minden mozdulat után több illat, kirívó ingedből parfüm illatfellegei szálltak, mint egy megbokrosodott hím valamilyen huncut jelei. Pírral az arcodon fogadtad az üzenetet és a vágy áradata megfeszítette az ereket a halántékodon, mert a Vadásznőt valóban időtlen idők óta kívántad, és most, amikor megüzente, hogy várd meg a parkban a Hazafi szobránál, teljesen kész voltál, suttoztatd nekem egy pohár alkohol társaságában egy elkülönített helyiségben, kilátással az álmos nyári térre, a

helyiség falai bőrborításúak voltak, hogy a szerelmespárok meghitt beszélgetéseit vagy sötét maffia-bosszok üzleti tárgyalásait vagy az eltévelyedett és az újonnan felfedezett Lolitájának mormolása ne váljon köztémává, suttogtad kész vagyok, teljesen kész, tulajdonképpen már nem is szükséges találkoznom vele, a távolból közvetített néhány szóval kikészít, kész vagyok! Semmit sem sejtve ejtettél sebeket, tudattalanul, abban a kávéházban... gyilkoltál... De... ha mégis tudtad? Ha mégis tudtad, hogy mit művelsz velem, amikor a jelenlétemben olyannyira ünnepled a Vadásznőt, a megtestesült gonoszt kellett benned bálványoznom. Képes vagyok szeretni a megtestesült gonoszt, hiszen nő vagyok. Szerettem és odaadón tiszteltem a gonoszt a disznóól és a kosz letörölhetetlen pecsétjével. A Hazafi szobra azon a füledt dél-utánon síkos volt a rakoncátlan hölgyikék tenyerének izzadságától, akik lopva a lábközében matattak. Biztosítottalak, hogy a hajviseleted rendben van, mert nagyon féltél a felsüléstől. Több alkoholra volt szükséged, amiből a találka előtt önbizalmat meríthettél, s míg mélázva iszogattál, csendesen figyeltem gyengéd, kissé nőiesnek mondható szépségedet, és egy hermafroditához méltó lenyűgözöttségedet, akit kezdetben pamutfinoman kell nevelni, hogy később férfias határozottsággal kinyilvánítsa érzékiségét, ösztöneit. Szerettelek. Amikor meséltem rólad a Vadásznőnek, aki addig egyáltalán nem ismert, esetleg néhányszor futólag látott a kávéházban, ahol persze előbb vagy utóbb mindenki találkozik mindenkivel, de csak egy rövidke pillanatra, mondjuk a tükörnél a tágas előhelyiségben, hiszen ez egy rendkívül nagy kávéház, rengeteg szinttel és hosszú folyosókkal és illemhelyiségekkel és szalonokkal, minden szint mások számára van fenntartva, némelyen a társadalom krémje élvhajhászik, keselyűk, hiénák, némelyen entellektüelek sírnak, némelyen durva férfiak üvöltik túl a magyar blues-zene dőrejét, és némelyen a csendes hűtlenségek és elválások és az ismételt békülések intim légkörében a Vadásznőhöz hasonló kurvák mutogatják combjukat, beszéltem neki rólad, de ő nem mutatott érdeklődést, a kézfejét kenegette és lustán nézte az asztalt, amelyen egy pohárban celaskon pezsgett, mert a Vadásznő egy kisebb nemi baleset után igyekszik felújítani kondícióját, de én nem adtam fel... Szerettelek és... és szenvedtem és... Nem adtam fel, végül is meggyőztem, jobban mondván, megszólalt benne a kíváncsiság, még jobban, a Vadásznőben megszólalt a vadásznő, megértette a beszédemből, hogy nem vagy nőcsábász, vadász, hanem áldozat vagy hivatásból, üzőtt állat, amelyet sajnálni kell s amely majd ebből merít, képes csontig lezabálni a húst a mit sem sejtő sikeres vadászról... Megkérdezte, miért teszem ezt érted, miért biztosítom be őt neked, miért fohászkodom érted, én azonban azt gondolom, hogy ez csak amolyan költői kérdés volt és éppen a buzgó igyekezetem furcsasága és látszólagos érthetlensége keltette fel érdeklődését és segített elérni a célomat. De nem akarok azzal hivalkodni, hogyan szereztem meg számodra a Vadásznőt, ez így vagy úgy az én személyes vereségem... Inkább szégyenkezнем kellene, igen, szégyenkeznék is, de a szégyenhez talán egy kis büszkeség is szükséges, nélküle nincs szégyen... Aztán szégyen még nincs akkor, ha nincs ki előtt szégyenkeznünk, ha mind egyenlő mértékben vagyunk megalázva... éppen ez, még ez is, a tökéletes megaláztatás és vereség piszka kapcsolt össze bennünket ezen a délutánon, sikeres kézrejátzó voltam és te rettegtél a félelemtől, hogy a Vadásznő eljön-e, be tartja-e a szavát, vajon jó lesz-e, talál-sz-e kifejezéseket a sok korszakalkotó dologra, melyek benned vannak és melyeket felkínálhatsz, azok a kifejezések, csak megtalálnád a megfelelő kifejezéseket az oly sok varázslatos dologra benned, és míg féltél, fog feláll-e s a Vadásznőt nem fogja-e zavarni a beteg ínyed büze. Fél őt körül felemelkedtél, búcsúzóul valami érthetlent morogtál és már siettél is a szoborhoz. A Vadásznő, aki egy hivatalban dolgozik, ahol már néhány éve fáradt, de mégis példás elvált asszonyként igyekszik viselkedni, negyed ötkor megigazította magát a kicsi tükör előtt, finom fekete vonallal húzta meg nőstényfarkas szemét, túlzom, a Vadásznőnek közönséges szemei vannak és a bennük lakozó vadászt titkolja... Egy pillanat múlva már a szobornál voltál. Figyeltelek benneteket a függöny mögül. Egy kicsit sírtam. A pincér együttérző férfi volt. Ma már vele élek és boldogok

vagyunk, ő az én macim, mi... mi... nem, csak ő boldog, rólam csak csendesen, rólam nem kell. Néha ismét fa szeretnék lenni, csendesen, rólam nem kell, de az előző életemben fa voltam, vagy csónak, egyszer csónak, másszor fa, majd ismét csónak, tudom ezt, meggyőztek az emlékek, melyek álmaimban néha visszatérnek. A Vadásznő egy tágas villában él, nagyrészt egy milliomosok által lakott negyed szélén. Apja nemrégiben félig megbénult a sebesülésektől, amelyeket valamilyen sikertelen üzleti tárgyaláson szerzett egy szálloda megvásárlásával kapcsolatban, magatehetetlen tehát, a bal karját ugyan képes mozgatni, reggeltől estig öntőget magának, a bárt a Vadásznő töltögeti fel, a rokkant tehát iszik, vagy szundikál a karosszékekben, nehezen lélegzik és szemhéjai remegnek. Jelenlegi feleségének, mellesleg, előnyös vásár, egy elkurvult kiszőkített nőci, nincs kifogása a mostohalánya ellen, gyakran találkoznak a kávéház emeletközeiben, vitáznak könnyű cigarettafüst mögé rejtett arccal, mely az esetleges megfigyelőnek csak nehezen hajlandó megengedni a ráncaik és kihívó tekinteteik többértelmű kódjának megfejtését. A Vadásznő egészen szereti a mostoháját, ugyanis érti az indokokat, amelyek vezérlik a mostohát, s ezért ha az apa már nem teheti, nem egyszer boldoggá teszi az ágyban is. A magatehetetlen úr egyáltalán nem regisztrálta az érkezéseket. A Vadásznő az apa és a tévékészülék közé állt, lehajolt a bénához és megcibálta, hogy magára terelje a figyelmét. Az öreg hörgött. Elébe álltál és megpillantottad fátyolos szemét. A Vadásznő legyintett a kezével és azt mondta, hogy fogjál néhány palackot a bárpultról és menj fel a nappaliba. Így hát az emeleten találtad magad, majd beléptél a jobb oldali ajtón és meglelted azt, amit a Vadásznő később biológiai gramafonnak nevezett el. Állítólag távoli rokonaitól kapta, Franciaországból. E titokzatos emberek felől már régebben is hallottam valamit, rózsaszín kisváncosok közt feküdtem akkor, egy olyan széles heverőn, mint egy folyó, amikor házakat és eltorzult alakokat hord és töltéseket szakít át, nem voltam akkor egyedül, nő nő mellett feküdtünk, alig tizenöt éves puncik érett kurtizánok, sőt öregasszonyok mellett, test testet érintett a vágytól kellemesen felhevült kuszaságban, amely nem tűri férfi jelenlétét, ellenkezőleg, kislány- vagy gyerekenyerek rafinált selymét szükségli, úgy feküdtünk és nyüzsögtünk a heverőn, mint kukacok a bestia markában, s ez a marok mintha állandóan jobban és állandóan erőteljesebben zárult volna... Elfojtottan sóhajtozva róttuk le tiszteletünket a gyarlóságnak és a szomor még oly messze volt... alighanem nem is ismertem... A Vadásznő előttünk libegett a kávéház helyiségének egyik ablakától a másikig, el volt ragadtatva, hevesen gesztikulált, sarkai háborgó szimfóniát kopogtak a márványon és az oldala hullámozott, hogy többünknek majdnem megszakadt a szíve az irigységtől, mozdulatainak kecsessége szinte kiáltott az érintések után, oldalai érintésért koldultak, de a Vadásznő tekintete áthatolhatatlan maradt, ám a szemei itt-ott szenvedélyesen szikráztak, az éhes nőstényfarkas vonított ki belőlük. A pincér óvatosan lépkedett sarkai nyomában, s a kinyújtott kezekbe magas szárú poharakat osztogatott, amíg a Vadásznő történeteket mesélt, úgy, mint minden este, irányítva, uralkodva a heverőn levő szenvedélyes embercsomó hangulatán, beszélt és beszéde szuggesztivitásával és gyors ütemével, hanglejtésével egyre definitívebben vett bennünket birtokba, és egyikünk sem védekezett, mert egyikünk sem akart védekezni, a Vadásznő igájában olyan volt... hiszen te magad is tudni akartad, milyen ott... hogy milyen is ott... kíváncsós... ellenállhatatlan... S mikor tehát Franciaországbeli hozzátartozóiról beszélt, csodálattal és tisztelettel beszélt róluk, soha, semmilyen más alkalommal nem hallottam ezt a nőt tisztelettel beszélni valakiről, de akkor... Micsoda tisztelet hallott ki a hangjából! És hogy ragyogtak a kukucskalónyílásai, amikor róluk...! De végül is semmi konkrétat nem árult el, csupán csupa ködös utalást az ő Párizs melletti ódon lakukra, a mesés vagyonukra, ja, a vagyon említésekor a Vadásznő arcán az irigység halvány árnyéka futott át, majd később egy bizonyos idősebb ember fenomenális felfedezésére tett utalást, akinek a laboratóriumai állítólag az egész világon köztisztvisletben álltak, ebben az ügyben azonban rejtélyesnek tűnik nekem, hogy azelőtt miért nem hallottam vagy olvastam róla, de a Vadásznő a szavai bizo-

nyitkaként megmutatta az öregúr kozmetikai készítményeit, amelyek erős hatást gyakoroltak ránk, hiszen ezek a majdnem tökéletes külső szépség forrásai voltak, amely egyértelműen a sikerhez vezető út, ezt mindannyian tudtuk, sőt ezt még a közlünk legkevésbé tapasztaltak is már rég ösztönösen kiérezték... A biogramafon, amelyet az emeleti nappaliban pillantottál meg, bizonyosan ugyanazon feltaláló alkotása volt... Tulajdonképpen csoda, hogy minderre emlékszem, hiszen azon az estén, úgy mint máskor, minden történet és az események és a gondolatok elvesztek a gyönyör ködfátylában, mindezt, mintha köd borította volna be... A Vadásznő vállon fogva a gramafon közelébe vezetett, magyarázva közben, hogy ez valami lenyűgöző, hogy amióta birtokolja, eszébe sem jut más zenét hallgatni, mert ez megigézi az embert, ez az emberi lélek legmélyebb áramlatának fantasztikus megragadása, ez a zene nem hasonlít semmiféle máshoz, maga az emberi lélek rezonál benne, így és ehhez hasonlóan beszélt és már a gramafon mellett álltatok, amely melleleg nem úgy nézett ki mint egy, a zene reprodukálására szolgáló készülék. Inkább akváriumnak tetszett, egy körülbelül százötven centiméter hosszú üvegtartály, egy méter széles és hetven centiméter magas. A tartályban sűrű, sárgás folyadék volt. Az undorító lények, melyek azt lakták, mintha a tartály alsó sarkából nőnének ki. Lassan, kísértetiesen billegtek és az akvárium sárgásbarna tartalma enyhén hullámozott, faltól falig, magával ragadva az apróbb csigákat. Minden esetben, amikor egy a csigák közül a folyadék hullámozása által hajtva az élőlények fejéhez került közel, az élőlények vicsorgatták undorító pofácskájukat. Az élőlények néha gyíkra vagy gőtére hasonlítottak, alakjuk azonban folyamatosan deformálódott, nem volt merev, állandó, minden mozdulattal változott és így nem egyszer valami definiálhatatlanná válva, amorffá, undort ébresztővé benned, sőt, rettegést. Meg akarod hallgatni? kérdezte a Vadásznő. Nem, te nem zenét jöttél hallgatni, a fenébe is! Akkor is, akarod hallani? hajtogatta a magáét a nő. Csakhogy első-sorban azért vagy itt, hogy megmond neki, hogy már titokban régóta leselkedsz utána, hogy a kávéház titkos szögleteibe is be szoktál lesni, amikor ő a gazdag család társaságában tartózkodik, s végül itt vagy még a teste érintéséért is, végigsétálásért a mellei és combjai vonalán, egészen addig a rakoncátlan helyig, a kielégülés... Nem a zene miatt jöttél! Hát ülj már le végre, na, hiszen mindarra, amit akarsz, van rengeteg idő, most hallgatni fogod, jó? nem hagyta magát meggyőzni a Vadásznő, nézd, itt kell bekapcsolni! gyorsan az akváriumhoz lépett és ügyes ujjmozdulattal megérintette a kapcsolót felül a falon és még négy másikat, melyek a tartály sarkainál voltak elhelyezve. Az élőlényekbe alulról élénkpiros folyadék kezdett áramolni, úgy emelkedett bennük, mint ahogy a hőmérő higanyszála emelkedik forró nyári napokon, és a szálnalmas élőlények hihetetlen gyors mozgásba kezdtek, rángott a testük, tekeregtek és pofácskájukat nagyra nyitogatták és a nappali egyszeriben megtelt... oly zsivajjal! oly nyertéssel... sírással... a kínzott szervezetek bőgésével! Hallgasd csak, suttozta a Vadásznő, ez a fájdalom zenekara, maga a fájdalom énekel itt neked, ezek a teremtmények most már csordultig vannak a speciális savval, maróanyaggal, de nem olyannal, amely megölhetné őket, csak kínozza, de sosem öli meg őket, még akkor sem, ha már bőrükön fecskendezne ki, akkor sem öli meg őket, a végtelenségig fogja őket kínozni... kínozni fogja a végtelenségig... Ugye, ilyet még nem hallgattál? Nem hallgattál még? a fájdalom dala ez! Így üvölt, kiabál a fájdalom! Így üvölt! A sűrű, undorító folyadék néhány cseppje az arcodat érte, szerencsére az akvárium sárgás, sikamlós tartalmából volt, nem a sav, ajkodon és reszkető álladon folyt, míg teljesen megmeredve nézted a kegyetlen előadást, nem voltál képes elfordítani a tekinteted a hánykódó színészekről, akik szerepüket, s ez érthető, nagyon meggyőzően játszották, a valódi pandemómiai fájdalom zenei megfelelőjét mutatták be, s te ekkor még egyáltalán nem érezted magad bűnösnek, tényleg, mint a színházban, csak nézted és a kezdeti undor után fokozatosan elragadtattad magad, az az elbűvölő képzet ejtett hatalmába, hogy mindez csak játék, valójában csak egy előadás a Vadásznő rendezésében... Igen, ennek már van színvonala, ez méltó e nagyszerű nőhöz! gondoltad, de hirtelen félelem fogott el, mert a

kínlódó élőlények egyre hevesebben rángatóztak és lelküket üvöltötték ki és te félni kezdtél, hogy némelyük véletlenül le ne váljon a tartály fenekéről és kiugorjon a szobába... Fél szemmel a Vadásznőt figyelted, aki valamilyen hangra lett figyelmes, a villa előtti zajra, az ablakhoz futott tehát és kinézett, kint a töltés és a gyér erdőliget felett éppen lenyugodott a nap, a Vadásznő lábujjhegyre ágaskodott és intett valakinek a kapunál, majd visszatért hozzád és hangosan, hogy túlharsogja az élőlények szörnyűsleges zshivaját, bejelentette, hogy buli lesz, ugyanis eljött néhány közeli barátja és ismerőse, a mostoha hívta meg őket, aki ebben a pillanatban már bizonyára a pereputtyot vezette a földszinten az alvó rokkant mellett a lépcsőfeljáróra. Az ebédlőbe betódultak a vendégek. Az egész csoport már kiadósan be volt melegítve alkohollal és most minden azonnal rávetették magukat a palackokra. A nedűért folyó harcban feltűnően kirítt egy erdészegyenruhás köpcös alak, aki, amikor odabotladozott hozzád, megjegyezte, hogy a legnagyobb valószínűséggel a túlzott ivástól az elméje szétesőben van, de ő az alkohollal egyszerűen nem tud felhagyni, s legalább feljegyzéseket készít a szétesés folyamatáról. A jövevények közt egy bizonyos szolid kinézetű, ötvenes éveiben járó férfi dominált. Ezüstös haja és JK iniciálékkal ellátott pecsétgyűrűje volt. A Vadásznőhöz ment és hosszasan ölelgette. Ebben a pillanatban meg tudtad volna ölteni! Gyűlölettel nézted, ahogy a Vadásznő enged az érintéseinek... Érezted, hogy forr benned az epe... Örülök, hogy neked is meg kellett értened, hogy mi a tehetetlenség... Inkább örökre elveszhetnél volna ólad piszkában, jobb volna neked, biztonságosabb! Csakhogy az ólat elhagytad, a szerencséért való próbálkozásodért a nyugalom elvesztésével kellett fizetned, a végtére is tűrhető üresség elvesztésével, amit nem tudtál eléggé értékelni és becsülni... Az ötven körüli férfi az akváriumhoz lépett, átvizsgálta a tartalmát, belehallgatott az élőlények zshivajába, majd a falhoz ért és kikapcsolta a biogramafont. A beálló csendbe bejelentette, hogy a készüléket szép pénzzé lehetne tenni, és ő ezt úgy intézné el a Vadásznő számára, hogy adócsalás is legyen belőle. A mostoha ekkor megjegyezte, hogy véleménye szerint tegnap óta az akváriumi élőlények kissé mintha megnöttek volna. Ekkor már nyomasztóan kezdted magad érezni ebben a társaságban, sőt kétségbeesetten, mert megértetted, hogy már nem kerülhetsz a Vadásznő közelébe, mert figyelme középpontjába másíthatatlanul a pecsétgyűrűs sznob került. Távozni akartál, de a Vadásznő mostohája ezt megakadályozta, felkeltetted a figyelmét, így hát karon fogott és elkezdett gyözködni, hogy az élőlények az akváriumban szemmel láthatóan növekednek. Te tényleg hajlandó voltál igazat adni neki, mert az élőlények egyike már átlógott az oldalüvegen és egy pillanat múlva a padlóra toccsant és a heverő alá futott. A Vadásznő azonnal eltávozott, hogy elővegye a fényképezőgépét és megörökítse ezt a jelenetet. A sznob elvonult utána, de mire visszaértek, a teremtmény egyre növekvő testével felborította a rozszant bútordarabot, miközben néhány vendég is a romok alatt találta magát, köztük az ittas erdész, akinek a váratlan szerencsétlenség kiverte a kezéből a jegyzetfüzetet... Megrökönyödve tolakodtál a vendégek közt az ajtóhoz, de mivel a mostoha állandóan beléd volt kapaszkodva, lehetetlenné tette a menekülést, rángatóztál és dulakodtál vele, s közben rémülettel figyelted az élőlényeket, amint azok esetlenül kúsztak le az akvárium üvegén és mellső végtagjaikkal nedvesen cuppogtak a szőnyegen, míg testük fele még az akvárium alján volt a csigák közt és a vörös folyadék lassan távozott belőlük, úgyhogy fájdalmat nem éreztek. A Vadásznő visszatért és mosolyogva fényképezett mindent és az ötvenes férfi ölelgette és az ujjai a nő melleit támasztották alá és uralkodóan és birtoklóan az oldalába és feszes fenekébe mélyedtek, mint valami cölöpök, mint a tengeri rák merevedő végtagjai. Te csak nyögtél a megaláztatástól és uralkodtál magadon, elnyomtad a sírást, hátráltál és kerested a kijáratot, látni sem akartad azt a kurva nőt, a sznob karjai közt lángolt, az ajtóra vetetted magad, de a mostoha a karjaidba kapaszkodott, zokogott, aha, növekednek, jönnek, jönnek, rikoitozott, nem voltál vak, talán szökhettél volna, de a karjaidba kapaszkodott, hirtelen mozdulattal hátrapillantottál, a Vadásznő átadta magát az öleléseknek, még nem volt meztelen, a mostoha

nyújtott karral az élőlényekre mutogatott, éberén mozogtak, teljesen csendben, a vendégek a poharaiknak szentelték magukat, az erdész négykézláb matatott az elveszett jegyzetfüzet után. A helyzet most fokozatosan normalizálódott. Egyébként senki sem volt túlzottan izgatott, csak te voltál zaklatott a Vadásznő tettei miatt s a mostoha meg pánikba esett, amit egész könnyen okozhatott az is, hogy a pecsétgyűrűs sznob után ő is legalább annyira vágyódott, mint a mostohalánya. Minden körülményesen leültek és figyelték, ahogy az élőlények elhagyják az akváriumot és az ebédlő uraivá válnak, átváltoztatva azt a nyálka és végtelen bűz birodalmává, amire azonban verbálisan senki sem figyelmeztetett, legfeljebb bátorítalan taglejtések és sokatmondó tekintetek voltak játékban, rámutatóak arra, hogy ez az előadás talán mégis túllép a szokványos színház keretein, amilyeneket a társaság, amely a villában összegyűlt, már a múltban tucatjával látott, mert ők ezt, persze, tőled eltérően, megengedhették maguknak. Senki sem hátrált meg. Az erdész hanyatt vágódott, szuszogott. Egy pillanat múlva az arcát már nyálka piszkította. Egy götte átváltozott rozmárrá. Állt és hullámozott. Először észre sem vetted, az ötvenes férfit figyelted, aki időközben hagyta a Vadásznőt Vadásznőnek és sebesen masszírozta szívének tájékát, addig csinálta, míg teljesen meg nem merevedett és holtan a heverő roncsai közé vágódott, s te elfordítottad a tekinteted a dögről a rozmárra, mert ez kitátotta a száját, ahonnan nagy rózsaszín buborékok szálltak fel. A Vadásznő elvesztette az érdeklődését a mozdulatlan sznob iránt, az erdészt élesztgette, a mostoha egy vészdalt énekelt. Hiába takartad el tenyereddel a szád, hiába szorítottad össze az ajkaid, teljesen feleslegesen csikorgattad a fogaid, egy rózsaszín buborék áttolult az akadályokon és a torkodba jutott, a nyelvcsöveden nyomult előre és szétpattant a gyomrodban. Vártad, hogy mi fog történni. Senki sem sajnált. Nem sejtették, hogy mi történik bensődben? Talán haldokoltak... Valami üveg csörömpölt, talán nem is kellett volna erről beszélnem, lehetséges, hogy valójában haldokoltak, úgy, ahogy voltak, a végső dolgaikat se tudták elrendezni és megsajnálniuk sem maradt idejük, senki sem sütötte le tekintetét, senki sem mondta az amerikai film kemény hangján, hogy ez már csak így járja, a repülő nem szállt fel, nem távolodott a lenyűgöző természet felett, állandóan vártad, hogy mi fog történni, vártál a filozófus leleményességére, aki kiegészítőleg magyarázatot adott volna, a szemeid kimeredtek gödreikből a meglepődéstől, mert karjaidon megrepedezett a bőr és az én ujjaim bukkantak elő onnan és a combjaidon lévő sebekből vér szökött ki és a bokám tört elő onnan és a koponyád kettévált és a vérből előbukkant a szomorú arcom és a mellkasodon mellek nőttek és az anyémek voltak... De még ez az igyekezet is sikertelen volt, bentrekesztettél magadban, a rácsaid mögött, felületed alatt. Tulajdonképpen arról akartam mesélni egy kicsit, hogy élve vagyok benned eltemetve.

(1994)

A terhesség

A fiú a diákotthon legfelső emeletén lévő nem nagy szobában ült egy rozoga széken és a heverőn csintalankodó lánykettőst szemlélgette. Mindkét lány vele egykorú volt, mindketten kényelmes laza melegítőbe és enyhén gyűrött narancssárga ingbe néhány begombolatlan gombbal és százszorszép vagy valamilyen más virágszirmok apró motívumaival díszített fehér zokniba voltak bújva. Ő maga pizsamanadrágot viselt, felül semmit sem, csak egy nyakláncot pici aranydísszel. Nevetett és szórakozottan halomba gyűjtötte az asztal sima felületén elszórt kenyérmorzsákat, a kupacot aztán megnyalta a nyelvével, hogy a kenyérmorzsák és a szétmállott öreg száraz kiflitöredékek a vörös, nedves felületre ragadjanak, amely nyomban eltűnt a résnyire nyitott ajkak között. Meleg limonádét ivott rá. A heverőn fekvő két lány közül az elsőbe volt szerelmes, abba a barna hajúba, akinek a haja úgy volt megnyírva, mint egy koszorú, mely arcát és fülcimpáit övezi. Őt nézte és ismét arra gondolt, hogy valamilyen félreértés, csodálatos véletlen, vagy az idő folyamának valamiféle realitáson kívüli mellékútja által került ide, valamilyen kitérővel egyenesen a század elejéről, egy tengerközeli francia városka parkjából, napernyős kávéház nyári fulladtságából. Képes volt az a lány legalább néhány másodpercig nyugodtan feküdni? A barátnője oldalba bökölte, bokáit egyenesen az orra alá dugta s a szemei előtt hadonászott a karjaival és ő nevetve tért ki előle és hasáról a hátára fordult, majd ismét vissza, a fekvőhely pillanatnyi feltételei szerint. A heverő melletti ágyon a fiú lakótársa aludt, mozdulatlanul, mint egy fadarab, már jó ideje így aludt, s valószínűleg még egy olyan hangrobbanás sem ébresztette volna fel, mint amelyen a mindhárom torokból egyszerre feltörő kacaj lett volna, úgy aludt a vastag sárga takaró alatt, melyet egészen a feje búbjára húzott, mint aki az utolsó álmát alussza. A másik lány hirtelen gondterhelt képet vágott, abbahagyta kaotikus ficánkolását és természetellenesen megfeszült testtartásban elhallgatott, majd kicsordultak a könnyei, és szólt, azistenit, emberek, mondanom kell nektek valamit, magam sem tudom, mitévő legyenek, nyomasztja valami bensőmet, a tenyerébe rejtette arcát s a könnyei az ujjai közt nyomultak ki. A fiú erre felfigyelt, a morzsákat morzsáknak hagyta, kinyitotta az ablakot, hogy a szobába egy kis üde hús levegő és a sűrűn zuhogó eső néhány cseppje jusson, s kérdőn a heverő felé pillantott. Az első lány a másik vállára tette a kezét. Nos hát, szólt, mi van? Tekintetét barátnőjére szegezve várt. Terhes vagyok, szólt emez, már vagy egy hónapja, nem tudom, hogyan történhetett, de az vagyok, ez biztos. A beálló csendet a fiú székjének nyikordulása zavarta meg, mert felállt és elkezdett le s fel járni a kicsiny helyiségben, azon gondolkodva, mit mondjon, de semmi használható vagy bölcs dolog nem jutott eszébe, nem talált magyarázatot, pedig valamilyen magyarázatnak biztosan kellett lennie, de az ő számára a dolog teljesen abszurd és hihetetlen volt, mert ők hárman mindig együtt voltak, gyakran fetrengtek együtt gyengéd ölelésekben és édesen érintgették és sokféleképpen simogatták egymást vánkosok halmai közt meg a diákotthon mögötti rét meredek lejtőjén, de sosem történt köztük semmi, és így most a fiú a másik lányhoz fordult, értetlen tekintetét az elsőre szegezve, mondva, nem hiszem, nem hiszem, aztán leült és arcát és mellkasát az esőnek szegezte, amely a helyiségbe hatolt s amely hűtötte a heget, mely a derekán húzódott, vékonyka vörös heget, melynek eredetéről semmit sem tudott, vagy nem akart tudni semmi határozottat, s amely néha viszket és éget. Végül lélekben megengedte magának azt a feltételezést, amit már régebben is gyanított, hogy a másik lány alighanem szerelmes bele, és ez az intenzív érzés végül arra készítette, hogy kitalálja ezt a terhességet, azért, hogy ezzel elúzza a szerelmi bánatát, vagy éppen ellenkezőleg, hogy még intenzívebbé tegye - az ördög sem ismeri ki magát ebben -, kitalálta ezt a szeplőtlen fogantatást, a lány a kiötlés pillanatában annyira hasonló volt a szent anyához, sőt, még valami

több, ha egyáltalán létezik több, közel kerülve ezzel az önmegtermékenyítéssel a semmiből valamit elsődleges alkotásának aktusához. Az első lány lassan felemelkedett a heverőről, hozzálépett és hátulról megfogta a lógó hajzuhatagát, amely egészen a vállaira hullott, hozzáhajolt és azt súgta, én is terhes vagyok, úgy gondolom, és amikor a fiú hirtelen megremegett és az ujjait görcsösen kifeszítette az asztal lapján, úgy, hogy az ujjai szinte leszakadtak a tenyeréből, a lány csitítgatva átölelte a vállait és azt kiáltotta, esküszöm, hogy sosem voltam senkivel, erre nincs szükség, válaszolta a fiú halkán, szükségtelen, nem vagyunk kötelesek esküdni, nem vagyunk egymás lekötöztetettjei, talán nem is lennénk képesek a lekötöttség terhét cipelni, hallgass hát, mi az istennek esküdzöl. Az esővíz ekkor csöpögni kezdett a mennyezetről is, s fokozatosan kezdte elárasztani a szobát. A fiú tudta, hogy az ilyesmi nem túl eredeti, s nem is szükségszerű vagy elragadó látvány és biztosan senkit sem lep meg, inkább feldühít, s mégis kifutott a folyosóra, szemében rémülettel, meggyőződni, mi a helyzet a többi szobában az emeleten. Bekukkantott a szomszédba, ahol az osztálytársa ült egy fotelban és mereven bámult az ablakon át ki a kertbe egy valamilyen, a fiú számára ismeretlen tárgyra, amely lassan közeledett az épülethez, térdén tankönyv feküdt, melyben a szél mechanikusan lapozgatott és a mennyezetből víz csöpögött. Mit csinálsz? - kérdezte. Nem látod? - az osztálytársa lakonikusan kopogtatott a könyvön, holnap nyakamon a vizsga és most még ez is, intett a kerti tárgy felé s a továbbiakban a látogatót figyelmen kívül hagyta. Miután benézett néhány további szobába és meggyőződött arról, hogy a helyzet többé-kevésbé mindenütt megegyezik, visszatért a saját szobájába és feltűnt neki, hogy a lányoknak ismét jókedvük van, a szoba közepén lévő tócsában guggoltak s fejcskékiket intimen összedugva huncut pillantásokat vetettek rá és papírhajókat eregetni hívták magukhoz, melyeket újságpapírból készítettek, még tartalékba is, s a szobatárs testén raktároztak, aki hintázva lebegett a vízárban. Sosem akartatok gyereket és most örültek, mi, kócolta össze a szalmahaját és ők kövér, édes csókokkal árasztották el a rejtélyes, hosszú forradást a derekán, csupaszra vetköztek és úszni kezdtek a tavacskában, melynek szintje ugyan leapadt, amikor a fiú kinyitotta az ajtót, hogy a víz kizúduljon a folyosóra, de a vízfelszín lassacskán ismét emelkedett, gazdag utánpótlással rendelkezve, mely a mennyezetből ömlött. Éjfél körül az esőzés megszűnt, az árvíz a szobából a lépcsőfeljárón keresztül az alsóbb szintekre távozott, a bútor a padlóra süllyedt, s a habos vízár utolsó hulláma az alvó szobatársat a takaró alatt átfordította a másik oldalára. Már nagyon késő volt, így hát pihenőhelyet kerestek, lefeküdtek és nyugtalanul pihentek, hörögtek és lihegtek. Akkor sincs semmi szebb, mint a ti testetek, mondta a fiú, imádlak mindkettőtöket, tette még hozzá és aztán egy nagy közös mosollyal az ajkaikon elaludtak. A lányokat napsütés ébresztette fel. Az ablak nyitva volt. Meztelenül feküdtek a fehér ágyterítőn a szoba közepén. Izgalomtól remegő hanggal sikongatták-kiabálták túl egymást, hogy együttes erővel jobban tudjanak visszaemlékezni az álom hihetetlen mozzanataira, kölcsönösen pontosítottak minden részletet és örömmel várták a pillanatot, amikor a zsebálmoskönyvben kikeresik, mit jelent ez a látomás. Végül csodálkozva bólintottak és elhatározták, hogy felébresztik szobatársnőjüket, s megkérdezik tőle, hogy ő is ugyanazt álmodta-e, s ha igen, az egészről mire emlékszik konkrétan, de végül uralkodtak magukon, mert nem akarták esetleg a legjobbkor megzavarni. Ki lehetett az a fiú? Mit, vagy kit képviselt? Tulajdonképpen, hogyan nézett ki? És milyen kihatással lesz ez a jövőjükre? Izgatottan tették fel ezeket a kérdéseket és egyúttal belső szemeikkel próbálták ismét elképzelni a megálmodott ismeretlen fiú hasonmását, akinek álmukban a szobájában töltötték az éjszakát, de akinek a szobáját most, reggel, a saját női hálószobájukként ismerik fel, egész idő alatt ez a szoba volt az, heverővel és asztalkával és ágygal, amelyen még mindig a szobatársnőjük alszik, a háló, amelyben a szél lengeti a függönyt s esőillatot fúj be. Aztán mindkét lány fájdalmat érzett, de furcsa fájdalom volt ez: mindketten meglepetten nevettek fel, mert nem tövisek szúrása volt ez, őlüket nem marcangolta szarvasagancs sem, s nem is egy szögletes ódon szekrény tolult ki

onnan, amelybe a műszak letelte után a fáradt munkások zárják lapátjaikat, olyan volt inkább, mintha onnan illatozó virágcsokrok szóródtak volna, vagy mintha a combjaik közül tarka pillangók szállnának ki, s tényleg, egy pillanat múlva pillangók árasztották el az egész szobát s a puha szárnyaikra, melyek elborították a padlót, apró, élő és nedves valami csúszott ki csendesen. Mindketten megnézték azt, amit világra hoztak: az első egy csecsemő fejecskejét és törzsét szülte meg, a másik pedig bordákat és lábacskákat. A pillangószárnyak suhogásában a két féltest egyetlen zsenge testté egyesült, s hangos sírás töltötte be a szobát. A pici test, egy friss forradással a dereka körül, élénken vigyorgott a világra.

1992

A szorongás

„Mon cher, je suis un enyészett ember”

(Dosztojevszkij: Az ördögösök)

Balra, közvetlenül a piac bejárata mellett rakiját árulnak. Aki ebben a fülledt hőségben megízleli, nem jut messzire. Az emberke közvetlenül a büfé mellett vágódott el. A forró aszfaltról szemlélte a cselekményeket: kiváltképp a legközelebb álló elárusítónő sovány lábacskaát figyelte, e felsebzett lábakat, a combokon ráadásul visszerekkel. Az elárusítónő relatíve gyorsan mozgott, de amint kiszolgálta az ügyfeleket, szinte hihetetlenül lelassult, nyúlós és sűrű és tapadós lett, mint a forróság, csurgott, mint a verejtékcseppek, hosszú sötétbarna haja unottan hullott alá vékony vállaira. Egy pillanat múlva felfigyelt a fekvő emberkére, akit a járókelők vagy kikerültek, vagy átléptek, de senki sem káromkodott rá, az emberek nem akarták fecsérelni az erejüket. Már megint részeg vagy? hánytorgatta fel neki a nő. Az emberke szégyenlősen mosolygott. Senki sem érti, hogy mi a helyzet: ha az ember az egyik nagy korsó sört issza a másik után, akkor minden rendben van. De egy idő után már nem bírja a féllitereket emelgetni, egyszerűen elgyengül. Ezért tehát kis sörökkel folytatja. Ám hamarosan a háromdecis korsók súlya is meghaladja az erejét, így hát teljesen objektív módon kénytelen a féldecis stampedlik után nyúlni. Az elárusítónő leült az emberke mellé az aszfaltra és beszélt. Az emberke elaludt, jó volt neki, színes álmai voltak. Az elárusítónő átkarolta térdeit, rájuk hajtotta fejét, elhallgatott, elmerengett. A járókelők lassan haladtak el mellettük, fuldokoltak; hallatlan hőség uralkodott.

Amikor az emberke felébredt, az elárusítónő már szendergett. Mellételepedett; minden forgott és pulzált, úgy tűnt neki, hogy egy sünt nyelt le, amely szúrja a gyomrát és most hirtelen elindult felfelé és a torka felé törekszik megállíthatatlanul. Az emberke elimbolygott a toalettre és ott kiűzte a sünt a mosdókagylóba. Az állatka lecsurgott a csatornába. Szomjas vagyok, sóhajtott az elárusítónő, mikor emberként visszaért hozzá. Némán megsimogatta a nő combját; rettenetesen ragacsos volt, a szőrszálakon cseppek csillogtak, de akkor is kellemes volt a tenyerét megtölteni a combbal, az ujjakkal megvizsgálni a karcolásokat, véraláfutásokat és az ereket. Szomjas vagyok, hallod-e? érintette meg az elárusítónő az emberke állát és megrázta a fejét. Azt válaszolta neki, hogy szívesen hozna egy üveg ásványvizet, de fél, hogy közben elesik. Mindig felcseszelsz, te debil, szögezte le az elárusítónő, majd összecsomagolta a portékáját és elment, haza a férjéhez, aki egy váratlan dühkitörés során egy villát döfött a hátába.

Az emberke a vasútállomásra ment és áttanulmányozta a menetrendet. Jegyet vett és a személyvonat elvitte őt *Lipovára*. A falu távol volt a vasúti töltéstől, így hát az emberke előbb lepihent a fűbe, hogy aludjon egyet, s utána majd megkeresi a helyi kocsmát. Ahogy így fekszik, egyszeriben észreveszi, hogy az úton egy gyönyörű fiatal lány kerékpározik. Sietve elbújt a gabonába, egész testében remegett, a félelem összeszorította a torkát s a szíve ijedten dübörgött.

Sűrű eső ébresztette az emberkét. Dörgött az ég, a gabonaföld úgy hullámozott, mint a viharos tenger, de neki úgy tűnt, hogy a gabona úgy hullámozik, mint a gabona, mert ő saját szemével még sosem látott tengert. Levetette az ingét és útra kelt a falu felé; az út úgy nézett ki, mint egy fasor, mindkét oldalról fákkal szegélyezett út, cseresznyefákkal. Járás közben azon gondolkodott, hogy miért hökkentette meg annyira a fiatal kerékpározó lány. Rájött, hogy

azért, mert - eltérően, például, az elárusítónőtől - ez a lány nem ismerte őt s ezért esetleg nem vetette volna meg, sőt talán kedves lett volna hozzá, lehet, hogy örülsen romantikusnak találta volna, vonzónak, elvégre kék szemű, még ha álmosak és alkoholittasak is ezek a szemek, egy nagy lángelméé, a tudás bánata tükröződik bennük, ilyen szemekbe bele lehet szeretni, a lány tehát szerelembe esne, a lányoknak ez a céljuk, ez tűnik ki a naplóikból, az emberke ismeri a lánynaplókat, ő maga is írt néhányat vers formájában, hogy majd női álnév alatt a *Podradská-nál* publikálja őket, a fiatal kerékpáros lányban tehát felismerte a veszélyt, a kerekeken guruló szerelmet; ugyanis még nagyon jól emlékezett tapasztalataira a szerelembe esett személyekkel; minden szerencsétlent azonnal megsajnált és bele is szeretett: még nem is sejtette, hogy a szerelmes nők szörnyetegek - állandóan szerelmesek, gyanítom, hogy ráadásul ugyanolyan intenzíven, szenvedélyesen, de mindig valaki másba, ma beléd, holnap belém, holnapután egy izmos barom pénzeszsákba, aki mellettük lefőkezve kihajolt a Fordjából és megkérdezte, merre van a kaszinó s néhány nap múlva a kedves hölgyike egy feltűnésmentesen pocakot eresztő járási jelentőségű futballistához megy feleségül. Az eső rettenetes sűrűn szakadt, a szél a cseresznyefák gallyait tépázta. Kis híján lefújta őt az útról. Egy fiatalokkal teli autó haladt el mellette, röhögtek, arcukat az ablaküvegre nyomták, testük hihetetlenül össze volt gabalyodva, úgy tűnt, hogy az utasok egyetlen furcsa monstrummá váltak. A szerelem veszélyes, elmélkedett az emberke és az árokba vizelt. A lány eltűnik, a szerelem marad és fájdalommal válik, jobban mondva, a fájdalom, mely bensőjében szüntelenül jelen van, fokozatosan felülmúl mindent, uralkodóvá válik; nincs menekvés ilyen fájdalom elől, pedig tisztítóan sem hat, inkább megaláz, elgyengít, felemészti az öntudatot. Ivással várni ki a fájdalom megszűntét, elmélkedett az emberke és folytatta a vizelést. Megfelelő, olcsó kiút, inni a fájdalom megszűntéig, a teljes közönyig. Már csak mint közömbös ember tér vissza ismét a szerelemhez, mert ekkor már semmi sem fogja veszélyeztetni az esztét. Elvégre, az emberke még él, hiszen dobog a szíve, ám lehet, hogy a dobogásnak ezt a fokát sokan már halálnak vélnék, szóval, az emberke él és alighanem kívárra a teljes közönyt. Szorongása egyelőre nem szűnt, szemeit még mindig lehunyja, ha közelében egy ismeretlen szépség bukkan fel, mert már a szépség is fáj, marja a szemet. Néha a szemlesütés mellett még el is rejtőzik a gabonába. A szépség most, nyáron, minden lépésnél fenyegeti. Még szerencse, hogy a kocsmákban kevesebb van belőle. Az emberke siet, szeretne már ott lenni.

A kocsmá sivar, a sarokban tévékészülék, üvölt az MTV slágerlistája, szép színesen, kényelem. A pult mögött kövér asszony.

A következő falu *Mojzesovo* volt. Beesteledett. Az emberke Andreával ül a halastónál. Andrea egy régi ismerőse volt, akitől igazán nem kellett tartania, mert Andrea az intellektüelekre bukott, nem a lángelmékre. Andrea szüntelenül beszélt, ő nem nagyon figyelt, a növényeket bámulta, amelyek a parttól nem messze ágaskodtak a tóból, ábrándozó volt a tekintete, kuszáltak a gondolatai. Andrea arról mesélt, hogy vett valahol egy marék csecsebecsét, ékszer, melyeket most az intellektüelek előtt a halastóba hajigál annak bizonyítékaként, hogy mennyire megveti az anyagi javakat s mennyire fontosak számára a szellemiek. A fiúknak ez tetszik, úgy hiszik, hogy végre rábukkantak az igazira; azt gondolják, hogy ez a hölgy nem hétköznapi, hogy inspiratív, más; minden alkalommal annál szenvedélyesebben szeretkeznek vele, minél több ékszer hajított a folyadékba. Ez a célja igyekezetének. Minden bizonnyal van ebben az egészben néhány eltévelyedettségre utaló vonás, mert amikor fiatal emberek meztelen teste ruganyosan munkálkodik Andreán, ő lehunyja szemeit és belső szemei előtt minden alkalommal repkedő ékszerek jelennek meg, melyek a halastó színe felett hirtelen titokzatos, nagy, néma rovarrá változnak. Nyilvánvaló, hogy nevezett személynek a kopulációhoz ékszerekre van szüksége. Tagadhatatlan mammonizmus ad abszurdumba hajszolva. Andrea említette, hogy egy fiatalember az ékszeres jelenet után nemcsak rendesen megkettyintette, de

elragadtatásában a hegyikerékpárját is a vízbe hajította. Aztán Andrea hirtelen dühbe gurult, mert észrevette, hogy az emberke elaludt. Azt kiabálta, hogy csak egy roncs és bohóc, hogy szüntelenül iszik és a semmibe bámul. Az emberke felriadt s szemhunyorgatva értetlenül kérdezte, hogy őt gondolta-e, hogy tényleg őt, hiszen ő csak mélyen aludt. Andrea megint nekiállt kiabálni. *Mojzesovo* éjjel csendes, a hisztérikus üvöltés belehasított az éjszakába s felébresztette a polgárokat. Az emberke rendezte gondolatait, s végül még örült is, hogy Andrea haragszik: legalább nem kényszerül közösülni vele. Ennek ellenére szorongás uralkodott el rajta - Andrea mellkasa hiába lapos, mégiscsak nő és olyan szemei vannak, melyeket úgy mereszti, hogy úgy néznek ki, mintha csak oda lennének ragasztva és letéphetőek lennének; az emberkének gyakran támadt kedve arra, hogy visszanyomja őket gödrükbe. Nő ő, mint a nők, vész, mint a többi vész. Az emberke legszívesebben elbújna a nádrengetegbe. Odavet tehát néhány mentegető szót és eltűnik az éjben.

Néhány perc múlva már a kocsmában ül. A férfiak a képernyőt bámulják, ahol a világbajnoki labdarúgó-mérkőzés elődöntője játszódik. Az emberke döntögeti magába a poharakat és örömmel szögezi le, hogy az ittas mámor visszatérőben, a rettegés a józan ésszel együtt pedig elmenőben van. *Mojzesovo* falva tele van szobrokkal. Egy neoprimitív művész alkotásai. Annak ellenére, hogy a szobrok mozdulatlanabbak mint a futballisták, az emberke sétálni indult a faluba s nézegette ezeket az alakzatokat, részben rájuk támaszkodva. A helybelieknek gyanús volt, de senki sem bántalmazta, mindenkin valamilyen fáradtság vett erőt, hiszen közeledett az éjfél, szombat volt. A legnagyobb szobor a templomnál állt. Emberkénk leült a templomlépcsőre. A szobrot nézegette, de érdeklődése hamarosan lelohadt s magánya és szerencsétlensége miatt kezdte magát rosszul érezni. Nagyon kívánta, hogy végre közönyös lehessen, hogy megszabaduljon a szorongástól és ismét visszatérhessen a lányok félrevezetéséhez és megcsalásához, szépen, kockázat nélkül, s hogy egy kötetlen mulatozás alatt majd rátámadjon a szerelem.

Az emberkében nem volt egy cseppnyi cinizmus sem: borzasztóan hiányzott neki a cinizmus, hiszen hozzá volt szokva, de valamikor a szerelmi kalandok folyamán cinizmusa fokozatosan kezdett eltűnni, s az emberke minden új kapcsolatban a könnyed, kellemes időtöltés mellett valamiféle „új komolyságot” fedezett fel, amely minden pillanatban ezzel vagy azzal a nőszeméllyel egy teljesen komoly kapcsolatba való fejlődéssel fenyegetett, szóval katasztrófával. Szerencsére mindig legalább két-három ilyen kapcsolata volt egyszerre, ezért a legrosszabb nem történt meg, viszont megjelent a fájdalom, mely minden nappal nőtt... A cinizmus elmúlóban, a szerelem s a belőle fakadó fájdalom megjelenőben, s még később a félelem az elkövetkező új fájdalomtól, tehát minden új, egyelőre még fájdalommentes kapcsolattól. Az emberke ült a templomlépcsőn és cinizmusért és közönyért fohászkodott.

A kocsmából szállingóztak az utolsó vendégek. Vége a focinak. Valaki győzött, valaki veszített, záróra. Az emberke felállt, térdei rogyadoztak. Körbetekintett, hogy hol szerezhetne valami harapnivalót. Végül feladta s útra kelt a szomszéd faluba, ahol vasútállomás volt. Hamarosan csendes, üres, sötét határban találta magát. *Mojzesovo* fényei nem világítottak el idáig és *Úlany* még messze volt. Egyszer csak egy pici zöld fénypontra lett figyelmes az aszfalton, tíz méterre tőle. Megközelítette és tenyerébe vette. Egy kis szárnyatlan bogár volt, ízekre tagolt testtel. Az utolsó előtti testíz világított. Az emberke magával vitte a bogarat, vigyázott rá, mert a bogár szorgalmasan nyüzsgött és igyekezett megszökni, nem adta fel, kalimpált csápjaival és nem szűnő energiával ficánkolt; nem hagyta abba, még akkor sem, amikor beértek a faluba s az emberke megállt egy karó alatt, melynek tetején gólyák építettek óriási fészket. A gólyák bölcs tekintettel néztek le rá és kerepeltek; amikor az emberkének úgy tűnt, hogy a nagyobbik gólya le akar szállni hozzá, megijedt és inkább továbbállt. Az állomásra szeretett volna menni, melyről tudta, hogy valahol baloldalt kellene lennie, a kanyar

mögött, de minden valahogy összekuszálódott, hiszen fáradt volt, s ráadásul a bogárra is kellett ügyelnie, azaz minduntalan a tenyerét figyelte, hogy mit csinál az élőlény, így tehát nem tudott alaposan összpontosítani a haladási irányra.

Így történt, hogy az emberke magánterületre tévedt. Időközben a gyaloglás és bolyongás olyannyira kifárasztotta, hogy egy pillanatra lepihent egy elhagyott, magas gyommal benőtt udvaron. Tekintete ekkor gyengéd, lágy, büntelen volt, egy gyermek tekintete, aki nem neszeli a veszélyt. Elvégre, mi is érhetné? Ült az udvaron a nagyon hosszú ódon ház mellett, egy alacsony ablak- és ajtónélküli viskó mellett, melynek málladozott a vakolata s itt-ott kitetszettek a téglák. Az udvarnak sem kerítése, sem kapuja nem volt, minden elhagyatottnak tűnt, rettenetesen elhanyagoltnak, élettelennek.

Aztán az egyik falnyílás mögül hatalmas fehér kutya jött ki. Véres volt a pofája és pókhálót húzott maga után, melyek bizonyára a titokzatos ház mélyében ragadtak rá. Az emberke sosem félt a kutyáktól, nos, most is csak gubbasztott a gyomban és figyelte, ahogy a roppant kutya egyre közeledik, ahogy szagolgatja őt s sziszegve lélegzik közben, mintha fulladozna; az állatnak remegett a lágyéka, mint egy kitartós nehéz futás vagy viadal után; úgy látszott, hogy a kutya a hosszú, vékony lábait a tövises rengetegben sebezte fel. Az emberke ujjával megérintette a kutya pofáját és friss vér nedvességét érezte, gyorsan elkapta ujját, de nem ijedt meg, megőrizte eredeti testtartását minden további felesleges mozdulat nélkül, melyek felingerelhették vagy megvadíthatták volna a kutyát. Erre a kutya teste megzizegtette a növényzetet s az emberke látta, hogy az állat visszatérőben van a házba: valóban, a következő pillanatban eltűnt a nyílásban, amelyből azelőtt előbukkant. Az emberke megörült, gondolván, hogy az, ahogy ilyen hidegvérrel volt képes megbirkózni a nyilvánvaló veszéllyel, egy születőben levő, legalábbis részleges közöny, egyensúly bizonyítéka, de nyomban rádöbrent, hogy ez az esetleges közöny e fajtája az érzései és kapcsolatai problémáját egyáltalán nem oldja meg, úgyhogy ismét elszomorodott; majd felállt és ráérősen elindult az udvar mélyére, feltételezván, hogy ez az út a félrom mellett valamiféle rövidítés, melynek végén hamarosan feltűnik a várva-várt kanyar a vasútállomással és váróteremmel, ahol egy fapadon kényelmesen el lehetne tölteni az éjszakát.

A növényzet azonban egyre sűrűbbé, magasabbá vált; nehezen haladt előre. Még szerencse, hogy az égen ismét feltűnt az eddig felhők mögött rejtőzködő hold. A holdfény váratlan, szinte szilaj fényében az emberke a jobbján megpillantotta egy elhagyott öreg ház és egy nagy, durván megmunkált deszkákból tákolt fészker körvonalait. A fészker szélesre tárt ajtaja lehetővé tette, hogy az emberke megvizsgálja a belsejét, mely a hold fényében jól meg volt világítva. A fény a tető résein szűrődött be, melyen itt-ott hiányzott a cserép. Az emberke átküzdötte magát a növények tövises kuszaságán, egészen az ajtóhoz, úgy tűnt, hogy az, ami ott fekszik, még mozog és lélegzik. Néhány tagja le volt harapva, tépve, a földön fetrengtek és vércsíkokat hagytak maguk után. A test majdnem a fél helyiséget betöltötte. Hirtelen felágaskodott, bizonyára fájdalomgörcsben, összekuszált karok, lábak, férfi nemiszervek, de teljesen ismeretlen eredetű és rendeltetésű végtagok is rángottak itt, a nyílt sebekből lövellt a vér.

A test nehézkesen visszaroxyott a porba. Az emberke a teremtményben felismerte azt a monstrumot, melyet valaki Lipová felé vezető úton vitt az autójában, mely az esőben és zivatarban haladt el mellette, egy monstrum, melyet ő tévedésből néhány kacagó fiatalembernek vélt.

Az emberke erélyesebben folytatta a vasútállomás keresését, lépte gyorsabb, iramosabb lett, sőt, úgy tűnt, hogy fáradtsága lepergett, jártas fiatalember benyomását keltette, néha még futott is egy darabon. Egy idő után végre kikeveredett a növényzetből, rálelt a keresett kanyarra s a váróteremben az ablak mögötti vasutasnőnek elmesélte a történetét. Bizalmi rohamában

elmondott neki mindent a kurvákról, akik elűzték nyugodt álmát, a szorongásról, amelyet érez s amelynek az oka a félelem egy lehetséges szerelemtől. Úgy kell neked, bohóc, mondta a vasutasnő. Majd utalást tett a nőnek arra, amit a fészerben látott az elhagyatott háznál: a vasutasnő hirtelen becsapta az ablakot s csak reggel ötkor nyitotta ki, amikor az emberkének morogva átnyújtotta a menetjegyet *Érsekújvárba*. Kibaktatott az állomás épülete elé a vágányhoz, eszeveszetten vágyódva bármilyen alkohol után; a közeli kocsmában azonban még nem volt nyitva. Egyszer csak a vasutasnő lépett hozzá a peronra, s az emberke megremegett félelmében, mert böhöm nagy nő volt, lapátszerű kezekkel. A nő megállt mellette, megkínálta cigarettával. Bánovról vagy? kérdezte a nő szigorúan. Nem, bökte ki ijedten. Így van ez rendjén, mondta a nő. Majd hozzáhajolt, a szolgálati kabátjában kotorászva közben, ahonnan a következő pillanatban egy gyűrött ötvenkoronást halászott elő. Figyelj, kezdte. Igen, nyögte bizonytalanul, de egy kicsit kíváncsian is. Arról, amit az éjjel... érted... na, amit láttál... senkinek egy mukkot se! sziszegte hirtelen nagyon gyorsan, a pénzt belenyomta a derékszíja mögé a slicce felett és erélyes léptekkel visszatért a váróterembe.

Az emberke reggel hat előtt becsicscentve, borókapálinkától túlfrissített állapotban becsengett a lakás ajtaján, ahol a piaci elárusítónő lakott. A nő ajtót nyitott. A férj nem volt otthon, ahogy azt az emberke remélte is. Gyorsan becsusszant az előszobába és megölelte a fiatalasszonyt. Eközben ujjai beleütköztek a villa nyelébe, mely a nő hátából állt ki. Az a féltékeny fasz, gondolta az emberke és elvezette az elárusítónőt a hálószobába.

1994